

УДК 93/94

© Олександр КИРИЧЕНКО,
Олександра ТУНТУЛА

НОВІТНІЙ ЮРИДИЧНИЙ ДОКТРИНАЛЬНИЙ БАЗИС РОЗВИТКУ ІСТОРІЇ ТА ІНШИХ НАПРЯМКІВ СУСПІЛЬНОГО І ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ

Викладені базисні завдання юриспруденції та історії. Розглянуто сутність базисних об'єктів історичної науки та освіти. Запропоновано видовий поділ суспільних фактів. Представлені базисні властивості права. Розкрито сутність новітньої доктрини послідовності передачі влади від населення адміністративно-територіальних одиниць до державних органів. Викладено новітню доктрину правового статусу соціосуб'єктів. Запропоновано ступеневий видовий поділ способів управління волею соціосуб'єктів. Розкрито значення викладених доктрин юриспруденції для розвитку історії та інших напрямів суспільного й гуманітарного знання.

Ключові слова: базисні завдання історії, способи управління волею соціосуб'єктів, правовий статус соціосуб'єктів, механізм передачі народної влади.

Сучасний стан розвитку історії та інших напрямів суспільного й гуманітарного знання свідчить про те, що ці напрями наукових знань перебувають поза межами базисних доктрин юриспруденції і тому не можуть представити такі результати наукових досліджень, які б відповідали вимогам ст. 1 Конституції України із становлення нашої держави як правової [2]. У цьому аспекті власне юриспруденція має представити вказаним напрямам наукового знання такий спільний суспільний та гуманітарний доктринальний базис, який має забезпечити ефективний, раціональний, якісний та, головне, стійкий їхній розвиток. Адже не секрет, що інтерпретація положень будь-якої суспільної чи гуманітарної науки (особливо, історії, політології, соціології, державного управління, військової науки та ін.) лише тому, що ці науки перебувають за межами базисних категорій юриспруденції, безпосередньо залежать від тієї суспільно-політичної ситуації, яка склалася в поточний момент у суспільстві. Водночас належний доктринальний категоріальний апарат математики (числа та інші одиниці виміру, правила вирахувань із ними: додавання, віднімання, множення, ділення тощо) становить

основу будь-якої природничої чи технічної науки й не дозволяє довільно трактувати її певні положення залежно від суспільно-політичної ситуації в країні і у світі. Якби ця ситуація не змінювалася, математика, фізика, хімія, астрономія і всі інші природничі та технічні науки залишилися б незмінними в контексті свого доктринального категоріального апарату [1, 31; 4, 8].

Багато наявних положень історії, політології, соціології, державного управління, військової науки та інших суспільних і гуманітарних наук перебувають поза межами доктринального категоріального апарату юриспруденції і фактично презентують положення лише «наукової мастурбації», які можна довільно змінювати залежно від суспільно-політичної ситуації, що створюється на певний час. Щоб такого не було, замість названих суспільних і гуманітарних наук повинні з'явитися історично-правова наука, політологія юриспруденції, соціологія юриспруденції, теорологія державно-правового управління, військова галузь права та ін. А політик, державний службовець, військовослужбовець, політичний чи журналістський оглядач, будь-який інший співробітник засобів масової інформації поза межами категоріального апарату юриспруденції фактично є потенційним правопорушником, оскільки здійснює безпосереднє або дистанційне керування волею соціосуб'єктів поза межами доктринального категоріального апарату юриспруденції і розробленого цією наукою правового регулювання необхідних сторін суспільного життя [1, 31 – 32; 4, 8].

Відповідно до викладеної ситуації представники наукової школи юриспруденції професора Аланкіра останніми роками доклали чимало зусиль, щоб розпочати розбудову власне такого спільного для розвитку історії та інших суспільних і гуманітарних напрямів наукового знання доктринального базису, який насамперед складається з базисних завдань історичної науки, базисних складників планетарного життя, базисних об'єктів історичної науки та освіти, сутності та ступеневого видового поділу суспільних фактів та ін., що успішно апробовано й у навчальному процесі з підготовки спеціалістів та магістрів за фахом «викладач історії» та «вчитель історії і права» у Навчально-науковому інституті історії, політології і права Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського [1, 32 – 38; 3; 4, 9 – 10; 5, 6 – 7; 9].

Подальша наукова апробація вказаних новітніх доктрин юриспруденції наукової школи професора Аланкіра в контексті розвитку історії та інших суспільних і гуманітарних напрямів наукового знання та ініціювання відповідної широкої коректної наукової дискусії з приводу розробки остаточного варіанта вирішення цих проблем і складають основні завдання цієї публікації.

Розробку належного спільного для історії та інших суспільних і гуманітарних напрямів наукового знання доктринального базису доцільно розпочати з принципового перегляду базисних завдань цих наук. **Базисні завдання юриспруденції** автори пропонують викласти у такій редакції:

1. **Базисне міжнаукове завдання** – розробити й реалізувати ефективний (із найкращими результатами), раціональний (із найменшими витратами) та

якісний (за відсутності суперечностей та інших недоліків) доктринальний базис (способи управління волею соціосуб'єктів, сутність та видовий поділ суспільних фактів, сутність та склад правового статусу соціосуб'єктів, процедура передачі влади від населення до державних органів, механізм зміни та скасування рішень первинної, вторинної та третинної влади населення тощо) з розвитку філософії, історії, соціології, політології, державного управління та інших напрямів суспільного та гуманітарного наукового знання [1, 29 – 30; 4, 7].

2. Базисні власні наукові завдання юриспруденції:

2.1. Розробка і реалізація ефективного, раціонального та якісного правового врегулювання необхідних сторін суспільного життя, тобто права.

2.2. Розробка та застосування ефективних, раціональних і якісних засобів протидії порушенням зазначеного правового регулювання (засобів протидії правопорушенням).

2.3. Вузівська підготовка і перепідготовка юристів.

2.4. Проведення з цією метою наукових досліджень.

2.5. Встановлення наявності певних обставин, особливостей, характеру та послідовності виконання базисних завдань юриспруденції в минулому [3, 30; 4, 7].

Зважаючи на викладені підходи та міжнаукові базисні завдання юриспруденції, автори пропонують визначити **базисні завдання історичної науки в таких спосіб:**

1. Установити шляхом відповідної історично-наукової діяльності наявності характеру й послідовності обставин суспільного життя в минулому і пов'язаного з нею позасуспільного людського та позалюдського життя.

2. Вузівська підготовка й перепідготовка істориків і проведення іншої наукової та прикладної історично-освітньої діяльності [3, 32; 4, 9].

З огляду на викладені положення, запропонована О.А. Кириченком **новітня доктрина базисних об'єктів історичної науки та освіти** може бути представлена таким чином:

1. Встановлення:

1.1. Наявності минулого.

1.2. Характеру минулого.

1.3. Послідовності певних обставин минулого:

1.3.1. Позалюдського життя, пов'язаного із суспільним.

1.3.2. Особистого життя людини, пов'язаного із суспільним.

1.3.3. Позанормативного суспільного життя.

1.3.4. Нормативного суспільного життя:

1.3.4.1. Позаюридичного суспільного життя:

1.3.4.1.1. Морального суспільного життя.

1.3.4.1.2. Релігійного суспільного життя.

1.3.4.2. Юридичного суспільного життя (правовідносин).

2.1. Вузівська підготовка і перепідготовка істориків.

2.2. Проведення з цією метою наукових досліджень [1, 34 – 35; 4, 10].

Дослідженням наявності, характеру та послідовності обставин минулого позалюдського та особистого життя людини, пов'язаного із суспільним життям, мають займатися ті чи інші історичні науки, а обставин позанормативного та нормативного суспільного життя – історично-юридичні науки: Історія вітчизняної політології і теорології юриспруденції (Історія держави і права України), Історія зарубіжної політології і теорології юриспруденції (історія держави і права зарубіжних країн), Історія правових вчень (історія правових і політичних вчень) та ін. [1, 35; 4, 10 – 11].

Якщо ж обставини минулого є порушенням правового статусу (прав, свобод, обов'язків, інтересів) певного соціосуб'єкта (фізичної чи юридичної особи, держави, міждержавного утворення) і це минуле знаходиться в межах життя правопорушника (а під час реабілітації і поза цими межами) та строків давності притягнення винної особи до антикримінальної чи іншого виду юридичної відповідальності, то таке минуле, у т.ч. й позалюдського життя та особистого життя людини, не пов'язаного із суспільним життям, є об'єктом антиделіктної діяльності (в контексті другого базисного завдання юриспруденції) [3, 35 – 36; 4, 11].

А тепер настав час запропонувати розроблену авторами **новітню доктрину ступеневого сутнісного видового поділу суспільних фактів** (певних життєвих обставин, що зумовлюють появу та/чи зміну та/або припинення певних відносин між людьми, тобто суспільних відносин) залежно від:

1. Сутності суспільних відносин на:

1.1. Позаюридичні факти – життєві обставини, що зумовлюють виникнення та/чи зміну та/або припинення тих чи інших суспільних відносин, що не врегульовані правом і можуть мати деталізацію в контексті деяких базисних складників планетарного життя: позанормативні, нормативні: моральні, релігійні та ін.

1.2. Юридичні факти – життєві обставини, що зумовлюють виникнення та/чи зміну та/або припинення тих чи інших правовідносин, тобто суспільних відносин, що врегульовані правом.

2. Характер зв'язку з волею людини на:

2.1. **Вольові суспільні факти** (життєві обставини, які зумовлюють виникнення та/чи зміну та/або припинення суспільних відносин із волі людини):

2.1.1. **Суспільні діяння:**

2.1.1.1. Позаюридичні діяння, тобто дія або бездіяльність певного соціосуб'єкта, у результаті якого виникають та/чи змінюються та/або припиняються позаюридичні суспільні відносини (суспільні відносини, що не врегульовані правом), які не впливають або вплинули несуттєво на розвиток суспільства.

2.1.1.2. Юридичні діяння, тобто дія чи бездіяльність певного соціосуб'єкта або декількох соціосуб'єктів (взаємопов'язані дії або бездіяльність кількох соціосуб'єктів), у результаті чого виникають та/чи змінюються та/або

припиняються правовідносини (суспільні відносини, що врегульовані правом), які не впливають або вплинули несуттєво на розвиток суспільства, у т.ч.:

2.1.1.2.1. Діяння осудної фізичної особи та/чи осіб, яка (які) не повинна та/або не могла передбачити настання такого суспільного факту, тобто за відсутності вини, а значить, й наявності вольового легального прояву зі сторони особи чи осіб.

2.1.1.2.2. Діяння осудної фізичної особи та/чи осіб, яка (які) діяли в умовах обставин, що виключають суспільну небезпеку чи суспільну шкідливість цього діяння.

2.1.2. Суспільні події:

2.1.2.1. Позаюридичні події, тобто дії та/чи бездіяльність великих груп соціосуб'єктів, у результаті чого виникають та/чи змінюються та/або припиняються позаюридичні суспільні відносини (суспільні відносини, які не врегульовані правом), що істотно вплинули на розвиток суспільства.

2.1.2.2. Юридичні події, тобто дія та/чи бездіяльність великих груп соціосуб'єктів, у результаті чого виникають та/чи змінюються та/або припиняються правовідносини (суспільні відносини, що врегульовані правом), які істотно вплинули на розвиток суспільства.

2.2. **Позавольові суспільні факти** (життєві обставини, які зумовлюють виникнення та/чи зміну та/або припинення суспільних відносин без участі людини або за відсутності її вини):

2.2.1. Монопозавольові суспільні факти (позаюридичні, юридичні):

2.2.1.1. Явища природи, що вплинули на виникнення та/чи зміну та/або припинення суспільних відносин.

2.2.1.2. Діяння живого світу, що вплинули на виникнення та/чи зміну та/або припинення суспільних відносин.

2.2.1.3. Діяння неосудної фізичної особи та/чи осіб, що вплинули на виникнення та/чи зміну та/або припинення суспільних відносин.

2.2.1.4. Діяння осудної малолітньої фізичної особи та/чи осіб, що вплинули на виникнення та/чи зміну та/або припинення суспільних відносин:

2.2.2. Позавольові суспільні поліфакти (позаюридичні, юридичні), коли паралельно та взаємопов'язано послідовно здійснюється два і більше перерахованих у п. 2.2.1 суспільних фактів.

2.3. **Суспільні поліфакти**, які складаються з будь-якого переліку названих суспільних та/чи юридичних фактів [1, 37 – 38; 4, 11 – 12].

У цьому аспекті доцільно викласти розроблену автором у співавторстві з Ю.О. Ланцедовою **новітню доктрину базисних властивостей права** як наріжну категорію юриспруденції та важливу доктринальну категорію спільного для історії та інших суспільних і гуманітарних напрямів наукового знання доктринального базису, що проявляється через такі характеристики права:

1. Право як один із способів дистанційного управління волею соціосуб'єктів.
2. Право як один із базисних складників правового статусу соціосуб'єктів.

3. Право як сумативна категорія, що об'єднує все існуюче в державі правове регулювання і має свою систему: галузь, моногалузь, полігалузь, субгалузь, інститут, моноінститут, поліінститут, субінститут, норму, її гіпотезу, диспозицію та санкції, у контексті чого треба говорити, зокрема, не про Антикримінальне, Адміністративне та інше право України, а про Антикримінальну, Адміністративну та іншу галузь права України [1, 39 – 40; 4, 12].

Перша базисна властивість права пояснює й семантичну неспроможність словосполучення «нормативно-правове регулювання» та інших похідних термінів. Правове регулювання (як і будь-яке інше нормативне – мораль, релігія) не може існувати поза межами норми, тому в акценті уваги на нормативності власне права вже немає необхідності [1, с. 40; 4, 12].

Ми пропонуємо **новітню доктрину способів управління волею соціосуб'єктів** ступеневого поділу у такий спосіб:

1. **Дистанційні способи:**

1.1. **Нормативні способи:**

1.1.1. Норми моралі.

1.1.2. Норми релігії.

1.1.3. Норми права (матеріалізована форма влади народу).

1.1.4. Норми політичної доцільності.

1.2. **Позанормативні способи.**

2. **Безпосередні способи:**

2.1. Бесіди та інші форми безпосередньої комунікації керівника і підлеглого.

2.2. Проведення лекційних, семінарських та інших занять з особами, які навчаються.

2.3. Народи та інші зібрання колективних органів управління юридичних осіб.

2.4. Збори та інші зібрання трудових колективів.

2.5. Мітинги, ходи та інші публічні зібрання людей тощо [3, 40 – 41; 3, 12].

Найбільш ефективний, раціональний, якісний і, як показав увесь попередній суспільний розвиток, **єдиний можливий спосіб дистанційного керування волею соціосуб'єктів у гуманістичній державі є нормативний. Це усне або письмове встановлення:**

1. Умов, за яких має бути реалізовано певне правило поведінки суб'єкта або суб'єктів (гіпотеза).

2. Власне таких правил поведінки (диспозиція).

3. Негативних наслідків, які повинні настати, якщо це правило не буде виконане в повному обсязі (санкція) [1, 41; 3, 12].

І нині норми права або правове регулювання залишаються одним із найбільш ефективних регуляторів суспільних відносин у гуманістичному суспільстві, який тільки і може привести до реального панування принципу «сили закону» або «сили влади народу».

Водночас інші нормативні (мораль, релігія, політична доцільність) і позанормативні способи дистанційного керування волею соціосуб'єктів покликані затвердити реалізацію принципу «закон сили» або «закон меншості», тобто коли рішення в суспільстві ухвалюються на основі волевиявлення фактично меншості виборців та/або «закон неусвідомленої більшості», тобто, коли такого роду рішення хоч і ухвалюються на основі волевиявлення більшості виборців, але неусвідомлене, коли виборці, голосуючи, не розуміють, за що саме голосують [1, 41 – 42; 3, 12 – 13].

Норми моралі й норми релігії певною мірою можуть сприяти реалізації й принципу «сили закону», але вони порівняно з нормами права в будь-якому випадку є менш ефективними, раціональними та якісними способами дистанційного керування волею соціосуб'єктів – способами регулювання суспільних відносин та державного управління. Виконання норм моралі підтримується лише засудженням оточуючих, а виконання норм релігії – спірним у контексті доведеності й перспективним (що лежить за межами життя кожної конкретної людини) божественним контролем [1, 42; 3, 12].

Покарання за порушення норм моралі і права може бути призначено невдовзі після вчинення правопорушення, а за порушення норм релігії – лише після смерті людини. Останнє є основною відмінною ознакою розмежування цих нормативних способів дистанційного керування волею соціосуб'єктів, що, в першу чергу, і визначає недосконалість релігійних норм у такій якості [1, 42; 3, 12].

Нині поширений і такий спосіб регулювання суспільних відносин, як «політична доцільність», що не дуже відрізняється від управління волею інших суб'єктів нормами «життя за поняттями» і має бути повернуто (разом із системою неюрідичних наук із загальною назвою «державне управління») в «лоно» юриспруденції та в правове поле. Протилежне неминує призводить до адміністративного свавілля і до становлення антипода правової держави, а значить, і до вчинення особливо тяжкого злочину – до порушення ст. 1 Конституції України, яка проголосила державу правовою [1, 42 – 43; 2; 3, 12].

З урахуванням викладеного доцільно представити розроблену авторами новітню доктрину процедури передачі влади від населення адміністративно-територіальних одиниць (АТО) до державних органів:

1. Безпосередня демократія (первинна влада):

1.1. Загальнодержавна безпосередня демократія:

1.1.1. Загальнодержавний референдум.

1.1.2. Загальнодержавні вибори.

1.2. Регіональна безпосередня демократія:

1.2.1. Регіональний референдум.

1.2.2. Регіональні вибори.

1.3. Локальна безпосередня демократія (загальні збори колективу юридичної особи з ухваленням рішення за допомогою таємного голосування та ін.).

Інші форми народного волевиявлення не мають демократичного характеру. Вони не є всеохопними та/або не можуть забезпечити таємницю волевиявлення (а значить, й гарантії свободи такого волевиявлення): мітинги, ходи, віче, екзит-поли, реєстрація на сайтах, подача заяв, загальні збори колективу юридичної особи з відкритим голосуванням.

В означеному аспекті йдеться, власне, про такий політичний режим держави, як демократія, що походить від слів «demos + kratos» – влада народу, де буква «s» у слові «demos» не повинна урізатися, як це зроблено в традиційному словосполученні «демократія» з метою приховування **істинного поділу політичних режимів держави** на:

- **демократію**, коли рішення в суспільстві або в локальних колективах ухвалюються усвідомлено більшістю виборців чи інших голосуючих, мінімально 50% плюс ще хоча б один голос, що можливо лише при досить високій політичній зрілості населення, інших голосуючих. Інакше керування має взяти на себе певна політико-правова еліта, яка фактично може бути гуманістичного чи егоїстичного спрямування, коли останнє практично буде презентувати політичний режим лише демонкратії;

- **квазідемократію**, коли рішення в суспільстві хоча й ухвалюються більшістю, але неусвідомлено, тобто коли голосуючи фактично не розуміють, за яке саме рішення, досягнення якої саме мети вони голосують;

- **демонкратію**, від слів «demon + kratos» – влада зла, насильства, у кінцевому рахунку меншості населення держави, коли рішення в суспільстві практично ухвалюються меншістю виборців чи інших голосуючих [1, 162 – 163; 5, 12].

2. Представницька демократія (вторинна влада):

2.1. Поліпредставницька демократія:

2.1.1. Загальнодержавна поліпредставницька демократія:

2.1.1.1. Перший рівень (парламент у цілому).

2.1.1.2. Другий рівень (президія парламенту, друга палата парламенту).

2.1.2. Регіональна поліпредставницька демократія:

2.1.2.1. Перший рівень (сесія місцевих рад, законодавчих зборів та ін.).

2.1.2.2. Другий рівень (виконком, президія, інше постійне представництво місцевих рад, законодавчих зборів та ін.).

2.1.3. Локальна поліпредставницька демократія:

2.1.3.1. Перший рівень (загальні збори колективу юридичної особи).

2.1.3.2. Другий рівень (президія, інше постійне представництво загальних зборів юридичної особи).

2.2. Монопредставницька демократія:

2.2.1. Загальнодержавна монопредставницька демократія (президент, прем'єр-міністр чи інша найвища посадова особа держави, яка обирається всім населенням держави).

2.2.2. Регіональна монопредставницька демократія (губернатор, глава регіону, інший виборний вищий керівник регіону).

2.2.3. Локальна монопредставницька демократія (виборний керівник юридичної особи).

3. Делегована демократія (третинна влада):

3.1. Загальнодержавна делегована демократія:

3.1.1. Уряд.

3.1.2. Прем'єр-міністр.

3.1.3. Керівники міністерств, відомств і комітетів.

3.2. Регіональна делегована демократія (керівники, співробітники регіональних юридичних осіб).

3.3. Локальна делегована демократія (керівники та співробітники низових юридичних осіб) [1, 168 – 170; 5, 12 – 13].

Найбільшій значимості у викладеному аспекті набуває **новітня доктрина збалансованості правового статусу соціосуб'єктів**, яку автори новітньої концепції вбачають у такій системі часткових доктрин і концепцій:

1. Склад соціосуб'єктів:

1.1. Фізичні особи.

1.2. Юридичні особи.

1.3. Держава як сумативне утворення фізичних та юридичних осіб.

1.4. Міждержавна установа як сумативне утворення фізичних та юридичних осіб.

2. Склад правового статусу соціосуб'єктів:

2.1. Право (можливість певного соціосуб'єкта скористатися конкретним позитивним результатом суспільного розвитку).

2.2. Свободи (акцент уваги на альтернативності й на безперешкодному виборі перелічених суб'єктів такої можливості).

2.3. Обов'язки (необхідність виконати соціосуб'єктом припису, що підтримується державним примусом).

2.4. Інтереси (можливість соціосуб'єкта використовувати в своїх цілях таке право, свободу чи обов'язок іншого соціосуб'єкта).

3. **Внутрішній баланс правового статусу соціосуб'єктів**, коли права, свободи та інтереси певного соціосуб'єкта повинні обґрунтувати появу відповідного обсягу його обов'язків.

4. **Зовнішній баланс правового статусу соціосуб'єктів**, коли правовий статус одного соціосуб'єкта повинен бути однаковий із правовим статусом іншого соціосуб'єкта того ж рівня і виду.

5. **Алогічність реалізації прав, свобод, інтересів та/або обов'язків** одного соціосуб'єкта за рахунок порушення правового статусу іншого соціосуб'єкта [1, 44; 3, 6 – 7].

Викладені положення дають можливість удосконалити й передбачений ч. 2 ст. 3 Конституції України головний конституційний обов'язок держави та основну спрямованість діяльності державних органів, яку автори пропонують викласти в такій редакції: **«Базисний обов'язок держави та основну спрямованість діяльності державних органів складають [2]:**

1. Пізнання природного (заснованого на загальнолюдських цінностях і принципі справедливості, що фактично є історично змінним і залежить від того, яке існує на час ухвалення певного рішення сумарне політико-правове розуміння оточуючого світу населенням держави чи певної адміністративно-територіальної одиниці) правового статусу (прав, свобод, обов'язків, інтересів) соціосуб'єктів (фізичних чи юридичних осіб або держави чи міждержавного утворення).

2. Правове визнання вказаного правового статусу соціосуб'єктів (перетворення природних прав, свобод, обов'язків та інтересів соціосуб'єктів в суб'єктивний правовий статус фізичних, юридичних осіб, держави, міждержавного утворення, тобто в правовий статус, передбачений певним законом, деталізація його в сторону покращення може здійснюватися й підзаконними правовими актами).

3. Забезпечення реалізації названого правового статусу зазначених соціосуб'єктів.

4. У разі порушення цього правового статусу соціосуб'єкта відновлення його права, свободи, обов'язку або інтересу за допомогою: 4.1. Відшкодування фізичної, матеріальної чи моральної шкоди. 4.2. Іншого відновлення порушеного правового статусу соціосуб'єкта» [1, 44 – 45; 3, 7].

Доктринальне і законодавче забезпечення виконання означеного базисного конституційного обов'язку держави та її державних органів автори покладають, у першу чергу, на таку новітню теорологічну (теоретичну) юридичну науку, як «Політологія юриспруденції», та на таку теорологічну регулятивну юридичну науку, як «Теорологія державно-правового управління», а також на систему існуючих і перспективних галузевих регулятивних юридичних наук, що складається чи може складатися з-понад п'ятдесяти певних галузей права [1, 45; 3, 7].

Представники наукової школи юриспруденції професора Аланкіра розробили й багато інших новітніх базисних доктрин і концепцій юриспруденції [1; 3; 4; 5].

Викладені новітні доктрини та концепції юриспруденції не претендують на завершеність і створюють лише основу для остаточного вирішення шляхом широкої коректної наукової дискусії відповідних проблем. Цим самим має бути створений такий спільний для історії та інших суспільних та гуманітарних напрямів наукового знання доктринальний базис, який має забезпечити ефективний, раціональний, якісний та стійкий розвиток вказаних напрямів наукового знання, об'єктивний орієнтир яких вже не може бути по-волюнтаристськи змінений.

Джерела та література:

1. Кириченко А.А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Аланкира: коллективная монография / [А.А. Кириченко, Е.В. Кириленко, Т.А. Коросташова, Ю.А. Ланцедова, Ю.Д. Ткач, А.С. Тунтула, В.С. Шаповалова; под науч. ред. А. А. Кириченко]. – Второе издание. – Николаев: Учеб.-научн. ин-т истории, политологии и права Ник. нац. ун-та им. В.А. Сухомлинского, 2015. – 1008 с.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, із змінами, внесеними згідно із Законом України № 742-VII від 21.02.2014, (ВВР), 2014, № 11, ст. 143 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (01 вересня 2015)/
3. Ланцедова Ю.О. Курс лекцій зі спецкурсу «Інноваційні погляди на сутність правопорушень та юридичної відповідальності»: навч. посібник / [Ю.О. Ланцедова, О.А. Кириченко; за наук. ред. О.А. Кириченка]. – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2015. – 56 с.
4. Тунтула О.С. Курс лекцій зі значення новітніх доктрин юриспруденції для розвитку історії як суспільної науки: навч. посібник / [О.С. Тунтула, О.А. Кириченко; за наук. ред. О.А. Кириченка]. – Друге видання. – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2015. – 100 с.
5. Тунтула О.С. Курс лекцій зі спецкурсу «Новітні базисні доктрини та концепції юриспруденції»: навч. посібник / [О.С. Тунтула, О.А. Кириченко; за наук. ред. О.А. Кириченка]. – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2015. – 60 с.

© **Александр КИРИЧЕНКО,**
Александра ТУНТУЛА

НОВЕЙШИЙ ЮРИДИЧЕСКИЙ ДОКТРИНАЛЬНЫЙ БАЗИС РАЗВИТИЯ ИСТОРИИ И ДРУГИХ НАПРАВЛЕНИЙ ОБЩЕСТВЕННОГО И ГУМАНИТАРНОГО ЗНАНИЯ

Изложены базисные задачи юриспруденции и истории. Рассмотрена сущность базисных объектов исторической науки и образования. Предложено видовое деление общественных фактов. Представлены базисные свойства права. Раскрыта сущность новой доктрины последовательности передачи власти от населения административно-территориальных единиц государственным органам. Изложена новая доктрина правового статуса социосубъектов. Предложено ступенчатое видовое деление способов управления волей социосубъектов. Раскрыто значение изложенных доктрин юриспруденции для развития истории и иных направлений общественного и гуманитарного знания.

Ключевые слова: базисные задачи истории, способы управления волей социосубъектов, правовой статус социосубъектов, механизм передачи народной власти.

© **Oleksandr KYRYCHENKO,**
Oleksandr TUNTULA

THE INNOVATIVE LEGAL DOCTRINAL BASIS OF HISTORY AND OTHER DESTINATIONS OF SOCIAL AND OF HUMANITARIAN KNOWLEDGE

The stated the basic task of jurisprudence and history. Grounded significance of nterscientific basic task of jurisprudence to develop and implement effective, efficient and quality doctrinal basis (the methods of control the will of socialsubjects, the nature and species division of social facts, the nature and composition socialsubjects legal status, the procedure of transfer of power from the public to the state authorities, the mechanism of the change and the abolition of the decisions of primary, secondary and tertiary public authorities, etc.) in the development of philosophy, history, sociology, political science, public administration and other areas of social and humanitarian knowledge.

Discussed the essence of basic objects of historical science and education. A specific division of social and legal facts on volitional facts (the action, including the action of the sane person in the absence of her fault or the circumstances precluding public danger or social harm of the action, the events) and outside volitional facts (natural phenomena, including the action of the living world, the action of insane persons, the action of the sane minor) and public polifacts.

Presented the basic features of law as a means of remote control will socialsubjects, as one of the basic components of the legal status of socialsubjects and how the system of all creation in the state the legal regulation, that generally divided into the branchyi, the institutions and the norms.

Uncovered the essence of the newest doctrine of procedures for the transfer of power from the public administrative units to public authorities of the release of primary (directual) power of the population, secondary (polirepresentative, mono representative) power of the population and tertiary (delegated) power of the population.

In this respect the proposed concept of such the new of political state regime as the democrcacy as conscious of power of majority of the population, the kvazidemocracy as unconscious of power of majority of the population and the demoncracy as power of minority of the population.

Presents the newest doctrine of the legal status of the socialsubjects. Suggested the composition of the socialsubjects as the individuals and legal persons, the state and the interstate structures. Formulated definition of rights, freedoms, duties and interests as basic components of the legal status of the socialsubjects. Highlights the essence of balance and other provisions of the doctrine of the legal status of the socialsubjects.

Presents the stepwise species separation of the methods of direct and remote control of the will of the socialsubjects. Accented the attention on the nature, advantages and disadvantages and the ratio of morality, religion and law as a legal means of remote control of the will of the socialsubjects.

Disclosed the significance of the newest doctrines and concepts of the jurisprudence for the development of philosophy, history, sociology, political science, public administration and other destinations of social and of humanitarian knowledge.

Keywords: *the basic task of the history, the means of control of the will of the socialsubjects, the legal status of the socialsubjects, the mechanism of the transmission of the people's power*